

Journal of Social Research in Uzbekistan

THEORETICAL FOUNDATIONS AND INTERNATIONAL PRACTICE OF AGILE METHODOLOGIES IN BUSINESS PROJECT MANAGEMENT

Azamat Ziyatdinov

Master's student

Higher School of Business and Entrepreneurship under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan

Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: Agile, Scrum, Kanban, project management, Waterfall, Agile Manifesto, international experience, case studies, transformation, innovation.

Received: 20.06.25

Accepted: 22.06.25

Published: 24.06.25

Abstract: This article provides a comparative analysis of traditional and modern approaches to project management. The limitations of classic methodologies such as Waterfall and the relevance of the Agile approach in the current rapidly changing digital economy are highlighted. The article covers the core values and principles of the Agile Manifesto, as well as the theoretical foundations of popular frameworks such as Scrum, Kanban, Lean, and SAFe. Practical experiences (case studies) of successful implementation of Agile methodologies of leading international companies such as Google, Spotify, Netflix, ING Bank, and Zara are studied in depth. The analysis proves that Agile is an effective tool for achieving competitive advantage not only in the IT sector, but also in finance, retail, and many other industries.

BIZNES LOYIHALARINI BOSHQARISHDA AGILE METODOLOGIYALARINING NAZARIY ASOSLARI VA XALQARO AMALIYOTI

Azamat Ziyatdinov

magistratura talabasi

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi

Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Agile, Scrum, Kanban, loyiha boshqaruvi, Waterfall, Agile Manifesto, xalqaro tajriba, keys-stadi, transformatsiya, innovatsiya.

Annotatsiya: Ushbu maqolada loyihalarni boshqarishning an'anaviy va zamonaviy yondashuvlari qiyosiy tahlil qilingan. Hozirgi tez o'zgaruvchan raqamli iqtisodiyot sharoitida Waterfall kabi klassik metodologiyalarning cheklavlari va Agile yondashuvining dolzarbligi

ko'rsatib berilgan. Maqolada Agile Manifestining asosiy qadriyatlari va tamoyillari, shuningdek, Scrum, Kanban, Lean va SAFe kabi keng tarqalgan freymvorklarning nazariy asoslari yoritilgan. Google, Spotify, Netflix, ING Bank va Zara kabi yetakchi xalqaro kompaniyalarning Agile metodologiyalarini muvaffaqiyatli joriy etish bo'yicha amaliy tajribalari (keys-stadilari) chuqur o'rganilgan. Tahlil natijasida Agile nafaqat IT sohasida, balki moliya, chakana savdo va boshqa ko'plab sohalarda raqobatbardosh ustunlikka erishish uchun samarali vosita ekani isbotlangan.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРАКТИКА ГИБКИХ МЕТОДОЛОГИЙ В УПРАВЛЕНИИ БИЗНЕС-ПРОЕКТАМИ

Азамат Зиятдинов

студент магистратуры

Высшая школа бизнеса и предпринимательства при Кабинете Министров Республики

Узбекистан

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Agile, Scrum, Kanban, управление проектами, Waterfall, Agile Manifesto, международный опыт, тематические исследования, трансформация, инновации.

Аннотация: В статье представлен сравнительный анализ традиционных и современных подходов к управлению проектами. Подчеркнуты ограничения классических методологий, таких как Waterfall, и актуальность подхода Agile в условиях современной быстро меняющейся цифровой экономики. В статье рассматриваются основные ценности и принципы Agile Manifesto, а также теоретические основы популярных фреймворков, таких как Scrum, Kanban, Lean и SAFe. Подробно изучен практический опыт (кейсы) успешного внедрения Agile-методологий ведущих международных компаний, таких как Google, Spotify, Netflix, ING Bank и Zara. Анализ доказывает, что Agile является эффективным инструментом для достижения конкурентного преимущества не только в сфере IT, но и в сфере финансов, розничной торговли и многих других отраслях.

Kirish

Hozirgi tez o'zgarayotgan raqamli iqtisodiyot va globallashuv sharoitida biznes va davlat tashkilotlari oldida loyiha boshqaruvining samaradorligini oshirish vazifasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. An'anaviy loyiha boshqaruvi (Waterfall) yondashuvlari tez-tez o'zgarib turuvchi bozor va

mijozlar ehtiyojlari, yuqori raqobat sharoitida har doim ham samara beravermaydi. Qat'iy bosqichma-bosqichlik va moslashuvchanlikning yetarli emasligi natijasida loyiha samaradorligi pasayadi [1]. Aynan shu muammolarni hal qilish uchun Agile, Scrum va Kanban kabi egiluvchan boshqaruv metodologiyalari maydonga chiqdi.

Asosiy qism

So'nggi yillarda loyiha boshqaruvi jarayonlarning moslashuvchanligi va o'zgaruvchan bozor talablariga tezkor javob berish uchun asosiy omilga aylandi. Bu borada an'anaviy va zamonaviy yondashuvlar o'rtasida katta farq mavjud. An'anaviy metodologiyalar, xususan Waterfall, PRINCE2 va Critical Path Method (CPM), asosan qat'iy bosqichma-bosqich rejalashtirishga asoslanadi [1].

XX asr oxiriga kelib, ayniqsa IT sohasida, biznes talablarining tez o'zgarishi Agile metodologiyasi paydo bo'lishiga sabab bo'ldi [5]. 2001-yilda qabul qilingan "Agile Manifesto" loyiha boshqaruvida inqilobiy burilish yasadi. Bu falsafa to'rtta asosiy qadriyatga tayanadi [2]:

- Jarayonlar va vositalardan ko'ra **odamlar va o'zaro hamkorlik**;
- Hujjatlardan ko'ra **ishlaydigan mahsulot**;
- Rasmiy shartnomalardan ko'ra **mijoz bilan hamkorlik**;
- Qat'iy rejaga ergashishdan ko'ra **o'zgarishlarga tayyorlik**.

Agile bu yagona metod emas, balki turli xil yondashuvlar (фреймворклар) majmuasidir. Eng keng tarqalganlari:

Scrum: Bu 1990-yillarda Jeff Sutherland va Ken Schwaber tomonidan ishlab chiqilgan eng ommabop freymvorkdir. Dunyodagi Agile-tashkilotlarning 87%i Scrum'dan foydalanadi [4].

Kanban: Yaponiyaning Toyota kompaniyasida yaratilgan bu tizim ish oqimini vizual boshqarishga qaratilgan. Bugungi kunda 56% kompaniyalar undan foydalanadi [4].

Boshqa yondashuvlar: Bular qatoriga **Lean**, **XP (Extreme Programming)** va yirik korporatsiyalar uchun mo'ljallangan **SAFe (Scaled Agile Framework)** kabi yondashuvlar kiradi [6].

Hozirgi kunda Agile nafaqat IT sohasida, balki moliya, farmatsevtika, avtomobilsozlik va chakana savdo kabi yo'nalishlarda ham muvaffaqiyatli qo'llanilmoqda. Masalan, **Google** o'zining global innovatsion ustunligini ta'minlash uchun Scrum, Kanban va OKR (Objectives and Key Results) tizimlarini integratsiya qilgan [8]. **Spotify** musiqiy striming xizmati Agile'ni "Tribe/Squad/Chapter/Guild" deb nomlangan noyob tashkiliy strukturada qo'llashi bilan mashhur [3]. **ING Bank** 2015-yildan boshlab butun tashkilot miqyosida Agile transformatsiyasini amalga oshirdi va natijada yangi mahsulotlarni bozorga chiqarish tezligi 50% ga oshdi [5]. Mashhur kiyim brendi **Zara** Agile prinsiplari asosida "Fast Fashion" modelini yaratdi va mahsulotning do'kongacha yetib borish vaqtini atigi 15 kunga qisqartirdi [9]. **Pfizer** kompaniyasi esa COVID-19 pandemiyasi paytida Scrum'dan foydalanib, vaksina ishlab chiqarish loyihasini rekord muddatda (9 oyda) yakunladi [7].

Xulosa

An'anaviy metodlar barqaror loyihalarda samarali bo'lsa, Agile metodlari o'zgaruvchan, innovatsion va foydalanuvchi bilan yaqin aloqani talab qiluvchi loyihalarda ustunlik qiladi. Agile — bu shunchaki metodologiyalar to'plami emas, balki tashkiliy madaniyatni o'zgartirishga qaratilgan falsafadir. Google, Spotify, Zara kabi turli sohalardagi kompaniyalarning muvaffaqiyati Agile yondashuvining zamonaviy biznesda raqobatbardoshlikka erishish uchun naqadar kuchli vosita ekanligini yaqqol isbotlaydi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Highsmith, J. (2010). *Agile Project Management: Creating Innovative Products*. Addison-Wesley Professional.
2. Schwaber, K., & Sutherland, J. (2020). *The Scrum Guide*.
3. Kniberg, H., & Ivarsson, A. (2012). *Scaling Agile @ Spotify with Tribes, Squads, Chapters & Guilds*.
4. State of Agile Report. (2023). *17th State of Agile Report*. Digital.ai.
5. McKinsey. (2017). *How to create an agile organization*.
6. Leffingwell, D. (2020). *SAFe 5.0 Distilled: Achieving Business Agility with the Scaled Agile Framework*.
7. Harvard Business Review. (2021). *How Pfizer Used AI to Speed Up Its Vaccine Manufacturing*.
8. Doerr, J. (2018). *Measure What Matters: How Google, Bono, and the Gates Foundation Rock the World with OKRs*.
9. Forbes. (2018). *How Zara Gets New Styles To Stores In Just 15 Days*.